

'ಯಕ್ಕತ್ತು ಬಹಳ ದುರ್ಬಲವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಔಷಧಿ ಆಹಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕರುಳು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಶಾಲೆಯ ಶರೀರ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾತು ಕೂಡ ಸ್ವುಟಿತ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಅಭಿ ಬರುವ ಎರಡು ದಿನದ ಹಿಂದೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸಕಲೇಶ ಪುರದ ಮಲ್ಟಿಸ್ಪೆಷಲಿಸ್ಟ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ್ದರು. 'ಯಕ್ಕತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ; ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಆಕೆ ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಸ್ತು ಆಕೆಯ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವತ್ತೋ ಆಕೆಯ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಅವಳು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದಾಗಿತ್ತು. "ಸದ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಜೇನು ಮತ್ತು ನಿಂಬೆ ರಸ ಮಾತ್ರವೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತ್ರಾಣ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇದೆ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೆಲುವು ಕಾಣಿಸಿದೆ. ಡ್ರಿಪ್ಸ್ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ದ್ರವ ರೂಪದ ಆಹಾರ ಕೊಡಬಹುದು. ಬ್ಲಡ್, ಯೂರಿನ್ ಮತ್ತು ಸ್ಪೂಲ್ಸ್ ಟೆಸ್ಟ್ ರಿಸಲ್ಟ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಹೇಳಿದರು.

ಮಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ ಎಂದರಿತು ತಂದೆ ಜಯವಂತ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಗೌರಿ ಬಂದರು.

ಡಾಕ್ಟರು ಔಷಧಿ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಲ್ಯಾಬಿನಿಂದ ಟೆಸ್ಟ್ ರಿಸಲ್ಟ್ ಬಂತು. ಅದರ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದ ಡಾಕ್ಟರು, 'ಟೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂದರು.

ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದ ಶಾಲೆ

ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗದೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಶಾಲೆ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದಳು. ಆನೆಮಹಲಿನ ಮನೆ ದುಖಿದ ಮಡುವಾಯಿತು. ಸನ್ಮತಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾ, ಆಗಾಗ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ಅಮರೇಶ ದುಖುವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಮೊದಲೇ ದುಖಿದ ಮಡುವಾಗಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಶಾಲೆಯ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರದ ಬಂಧು ಬಳಗದವರ ದುಖಿವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಅಮರೇಶ, 'ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡು ನಾಳೆ ಬರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೋದ.

ಅಮ್ಮನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಳಿ ಅಭಿ ಹೋಗಿ ಅಮ್ಮನ ಕಾಯಿಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ. 'ಲಿವರ್ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಘಾಸಿಗೊಳಗಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರು ಡಾಕ್ಟರ್ ಸುಭಾಷ್ ಹೆಗ್ಡೆ.

ಒಂದೇ ಸವನೆ ದುಖಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸನ್ಮತಿ ಅಭಿಯನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ, 'ಶಾಲೆ ಅಕ್ಕ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರಲ್ಲಾ ಮಗು' ಎಂದು ಅಭಿಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಜೋರಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಅಮ್ಮನ ಹೊರತು ಯಾವ ಹೆಂಗಸು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡರೂ ದೂರ ತಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ. ಅಭಿ ಸನ್ಮತಿಯಿಂದ ನಯವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೂರ ಹೋದ.

ಶಾಲೆ ಮೃತಕಾದ ದಿನ ಮಾತ್ರ ದುಖಿತ ವ್ಯಕ್ತದಂತಿದ್ದ ನರಹರಿ ಒಂದೇ

ದಿನದ ಬಳಿಕ, ಏನೂ ಸಂಭವಿಸಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆ ಸತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೀವಂತವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾಳೆ ಎಂಬಂತಿದ್ದ. ಯಾರ ಸಾಂತ್ವನದ ಮಾತುಗಳೂ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರ ಜೊತೆಯೂ ಮಾತು ಆಡದೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮೌನದ ಮೊರೆ ಹೋಗಿದ್ದ.

ಅಮರೇಶ ಬಂದ ನಂತರ ಸನ್ಮತಿ ಮತ್ತು ಅಮರೇಶನೊಡನೆ ಅಭಿ ಮನೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಹಳ ತಗ್ಗಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು, ಅಮ್ಮನ ಶರೀರ ಕೃಶವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಲು ಕಾರಣ ಏನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಬಹುತೇಕ ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ ಸನ್ಮತಿ ಭಾವಸ್ಥೋಟಗೊಂಡಂತೆ ತಟ್ಟನೆ, 'ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮನನ್ನು ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಎಂಬಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಅಭಿ' ಎಂದು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಸನ್ಮತಿ ಆಡಿದ ಮಾತಿಗೂ ಅವಳ ಅಳುವಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ತೋರಿತು ಅಭಿಗೆ. ಅಮರೇಶನ ಮಾತಿನಿಂದಂತೂ ಏನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಶಾಲೆಯ ಮರಣದ ನಂತರ ಅವಳ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ನರಹರಿ ಮತ್ತು ಅಭಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಯ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ನರಹರಿಯ ಮೇಸ್ತ್ರಿಗಿದ್ದ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ರಾನಡೆ ಆನೆಮಹಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಬಂದಾಗ ನರಹರಿ ಮನೆಯಿಂದ ತುಸು ದೂರ ತೋಟದಲ್ಲಿದ್ದ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಏಳು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತು. ರಾನಡೆ ಮನೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತರು.

ಎರಡು ನಿಮಿಷದ ಬಳಿಕ ಮನೆಯೊಳಗಿಂದ, ಸನ್ಮತಿ, 'ಯಾರು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

'ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಭಿಕ್ಷುಕ' ಎಂದ ಅಮರೇಶ. ತೆಳ್ಳಗೆ ಎತ್ತರದ ಮಸಕುಗಪ್ಪು ಪ್ಯಾಂಟು ಮತ್ತು ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಶರ್ಟ್ ಧರಿಸಿದ್ದ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ರಾನಡೆ ಭಾವರಹಿತನಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತರು. ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಮರೇಶ ಈ ಮುದಿ ಮನುಷ್ಯ ಯಾರು ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ಇಲ್ಲದೆ, ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸುಮ್ಮನೆ, 'ಯಾರು ನೀನು?' ಎಂದು ಒರಟಾಗಿ ಕೇಳಿದ. ಅವನ ಮಾತಿನ ನಡುವೆಯೇ, 'ಮುಂದೆ ಹೋಗು, ಇಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಕೊಡುವಂಥದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ' ಎಂದಳು ಸನ್ಮತಿ.

ರಾನಡೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಗಿ ಒಂದು ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುತ್ತಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ನರಹರಿ ಬಂದು ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ರಾನಡೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಅವರ ಗುರುತು ಹಿಡಿದು, 'ನಮಸ್ತೆ ಸರ್. ಇಲ್ಲೇನು ಕುಳಿತಿದೆ? ಬನ್ನಿ ಒಳಗೆ' ಎಂದ.

'ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ ನರಹರಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಮರದ ನೆರಳು, ಬಾ, ನೀನೂ ಇಲ್ಲೇ ಕೂತ್ಕೊ, ಮಾತಾಡೋಣ' ಎಂದರು ರಾನಡೆ ಉತ್ತಾಹದಿಂದ. ರಾನಡೆ ಬಂದು ಮನೆಯೆದುರು ನಿಂತ ಕೂಡಲೇ ಅಮರೇಶ ಮತ್ತು ಸನ್ಮತಿ ಅವರನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡ ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾನಡೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ನರಹರಿ ಅವರ ಬಳಿ ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, 'ಏನು ಸರ್? ಎಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ? ಹೇಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿ?' ನರಹರಿ ಕೇಳಿದ.

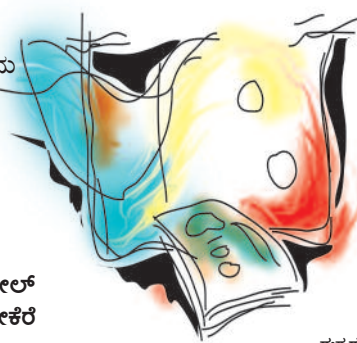
'ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾಠ ಮಾಡಿದ ದಿನಗಳ ನೆನಪು ಆಗಿದೆ. ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೂ ನಿನ್ನ ಕೈ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆಗಾಗ ನಿನ್ನ ಕೈ ಬೈಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳ ಹತ್ತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನ ಕೈ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಇರಲಿಲ್ಲ' ಆ ದಿನಗಳ ನೆನಪಿನಿಂದ ಹರ್ಷಚಿತ್ತರಾಗಿ ನುಡಿದರು ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ರಾನಡೆ.

ನರಹರಿ, 'ಸರ್, ಆಗ ನನಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷ. ನಿಮ್ಮ ಆಗ ಮೂವತ್ತು ಮೂವತ್ತೈದು ಅನ್ನೋದೂ ನಂಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸದಿಂದ ರಿಟೈರ್ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆಯೆ ಅಂತ ಕೇಳೋಕಂತ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ತುಸು ತಡೆದು, 'ಹೇಗಿದ್ದೀರಿ ಸರ್?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

'ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೀನಿ. ಲೈಫಿನಿಂದ ಯಾವಾಗ ರಿಟೈರ್ಮೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಯೋಚಿಸ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ಹುಚ್ಚು ಯೋಚನೆ ಬಂತು. ನಿನ್ನಂತೆ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಈಗೂ ನಂಗೆ ಪತ್ರ ಬರ್ತಿರ್ತದೆ. ಫೋನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕರೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. 'ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಬನ್ನಿ ಸರ್' ಎಂದು ಹೇಳ್ತಾ ಇರ್ತಾರೆ. ನಂಗೆ ಕಲಿಸ್ತಾ ಇರೋದು ಇಷ್ಟ. ಕಲಿತಾ ಇರೋರೆ ಜೊತೆ ಮಾತುಕತೆ ಇಷ್ಟ. ಮನುಷ್ಯ

'ಗುರುಕುಲ'

ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯಲು ಅಂದು ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು ಗುರುಕುಲ ಇಂದೋ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕೇಳುವರಯ್ಯ ಹಣ ನಿಮ್ಮದ್ಯಾವ ಕುಲ?

★ ಆರ್.ಸುನೀಲ್ ತರೀಕೆರೆ

ಈಚ್ಚರ